2018

RETORIKA

Mabisa at Masining na Pagpapahayag at Pagsasalin para sa mga Milenyal

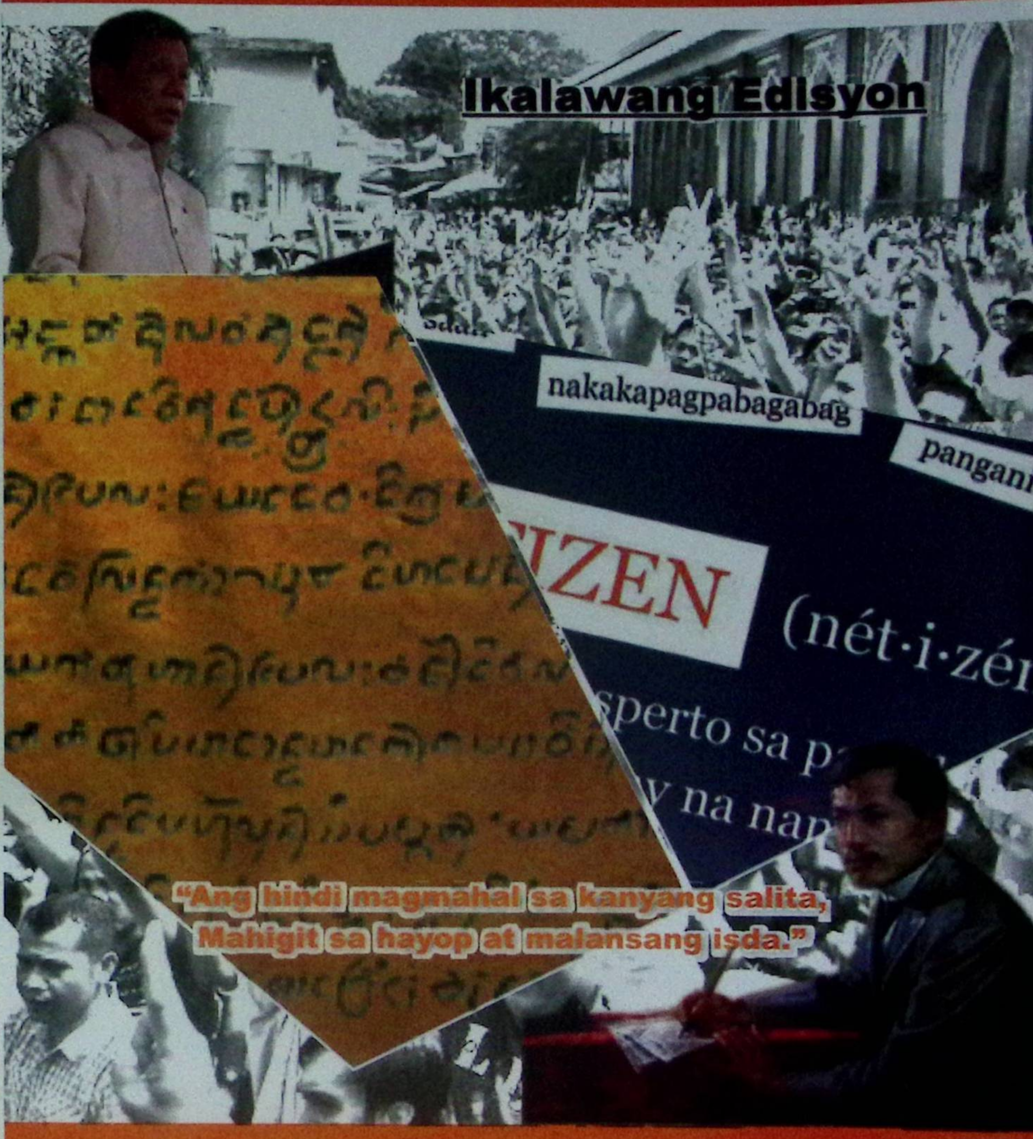

NILDA MALAPIT BENJAMIN BENDALAN

RETORIKA

Mabisa at Masining na Pagpapahayag at Pagsasalin para sa mga Milenyal

Ikalawang Edisyon

jmlibrary

Nilda Malapit Benjamin Bendalan

1922

Wiseman's Books Trading, Inc.

RETORIKA

Mabisa at Masining na Pagpapahayag at Pagsasalin para sa mga Milenyal

Ikalawang Edisyon

Karampatang - ari 2018

ng

Wiseman's Books Trading, Inc.

at ni

Nilda Malapit Benjamin Bendalan

jlibrary

NA-PUBLISH at IPINAMAMAHAGI SA PAMAMAGITAN NG:

Wiseman's Books Trading, Inc.

ISBN: 978-621-418-038-7

Hindi ipinahihintulot na sipiin at/o kalakalin ang anumang bahagi ng aklat na ito sa paano mang paraan nang walang formal at nakasulat na pahintulot mula sa may-akda o tagapaglathala. Ang sinumang lalabag dito ay papapanagutin nang naaayon sa batas at/o mahaharap sa legal na aksyong may kalikasang sibil at/o kriminal

PASASALAMAT

Taos-pusong pasasalamat ang ipinaaabot ng may-akda sa lahat ng naging bahagi sa pagpapalimbag na muli ng aklat na ito – sa mga kadete ng Philippine Military Academy na naging tagapag-ambag at inspirasyon sa mga laman ng aklat, sa kapwa niya guro sa kurso na katuwang sa pangangalap ng mga pangangailan ng aklat na ito, Vilma, Mare Jennifer, Ate Thesa at Ma'am Johna, sa Department of Humanities ng PMA, Ma'am Irene, Mare Clem, Mica at Juanita, Tita Beth and Robert, sa kaniyang mga kaibigan, at sa kaniyang pamilya na walang sawang umaalalay at sumusuporta.

Ipinaaabot din ng may-akda ang pasasalamat sa lahat ng mga manunulat ng mga akda na isinama sa edisyong ito at sa mga may-akda ng mga sanggunian, huwaran at lunsarang katha na naging batayan sa pagkakaroon ng kapaki-pakinabang na pagtalakay sa mga aralin.

Higit sa lahat, walang hanggang pasasalamat sa Panginoong Diyos na may lalang - sa biyaya ng lusog ng katawan, tapang ng loob at bait ng isipan.

jmlibrary

Nilda B. Bendalan

NILALAMAN

Pasasalamat — i
Paunang Salita — ii
Pag-aalay — iii

YUNIT 1: RETORIKA - Susi sa Mabisang Pahayag — 1

Kahulugan ng Retorika — 1
Layunin at Simulain ng Retorika — 1
Saklaw ng Retorika — 2
Paglalangkap ng Gramatika at Retorika — 2
Wastong Gamit ng mga Salita — 3
Mga Pagsasanay — 11

YUNIT 2: Mga Anyo ng Masining na Pagpapahayag — 17

Mga Katutubong Pagpapahayag — 17
- Salawikain — 17
- Kawikaan — 17
- Sawikain — 18
- Kasabihan — 18

Mga Salawikain ng Milenyal — 19
Mga Pagsasanay — 23
Idyoma o Pasawikaing Pahayag — 27
Mga Pagsasanay — 29
Pagtatayutay — 35
Mga Pagsasanay — 43
Panulaan — 49
- Sangkap ng Tula — 49
- Ilang mga Uri ng Tula — 51
- Karaniwang Tula — 51
- Malayang Taludturan — 53
- Haiku — 57
- Tanaga — 57
- Cinquian — 58

Mga Pagsasanay — 59

YUNIT 3: Ang Sining ng Pagsasalin — 65

Mga Paraan ng Pagsasalin — 65
Mga Pangkalahatang Panuntunan sa Pagsasalin — 66
Pagsasalin ng Tayutay, Tula, at Idyomatikong Pahayag — 70

jmlibrary

Pagsasalin ng Pandiwang- Pang-ukol 72
Mga Pagsasanay 73

YUNIT 4: Ang Pagsasalaysay 85

Kahulugan ng Pagsasalaysay 85
Mga Maaaring Isalaysay 85
Katangian ng Epektibo at Mahusay na Pagsasalaysay 86
Mga Uri ng Pagsasalaysay 86
Ang Maikling Katha o Kwento 87
Mga Uri ng Maikling Katha 87
Sangkap ng Maikling Katha 87
Mga Pagsasalaysay 88
- Ang Pag-uwi *ni Genoveva Edroza – Matute* 88
- Hudhud Hi Aliguyon 98
- Mga Patak ng Luha *ni Nilda B. Bendalan* 100
- Sayaw sa Kalipay *ni Ambrocio T. Suico* 105

Mga Talambuhay 110
- Talambuhay ni Adolf Hitler 110
- Ang Aking Talambuhay *ni JBDG Abaniel* 118

Mga Pagsasanay *121*

YUNIT 5: Ang Paglalarawan 125

Kahulugan ng Paglalarawan 125
Mga Salik ng Paglalarawan 125
Dalawang Uri ng Paglalarawan: Karaniwan at Masining 126
Paksa ng Paglalarawan at mga Halimbawa nito 127
- Paglalarawan ng Lugar 127
- Paglalarawan ng Damdamin 128
- Paglalarawan ng Tao 129
- Paglalarawan ng Pagyayari 131

Mga Pagsasanay 133

YUNIT 6: Ang Paglalahad 135

Kahulugan ng Paglalahad 135
Mga Pamamaraan ng Paglalahad 135
Mga Anyo ng Paglalahad 137
Sanaysay 138
- Tungkulin at Pananagutan ng isang Mamamayan 138
- Liwanag at Dilim 139
- Masayang Buhay 144

Editoryal 146
Balita 147
Proseso, Pamamaraan, Pagsunod sa Panuto 147

jmlibrary

Siyentipiko at Espesyal na Ulat 148
Pamumuna/ Ebalwatib/ Rebyu 150
Rebyu sa pelikulang Tanging Ina 150
Rebyu sa pelikulang Tanging Yaman 152
Pagsusuri sa tulang "Maynila" 155
Hulwarang Pagsusuri 159
Mga Pagsasanay 161

YUNIT 7: Ang Pangangatwiran 169

Kahulugan ng Pangangatwiran 169
Ang Pagtatalo o Debate at Mga uri nito 170
Halimbawa ng Balagtasan
Alin Ang Mas Mahalaga sa Kaunlaran: Edukasyon o Industriya 171
Alin Ang Higit na Mabisang Panlaban sa Kaguluhang-Bayan: Santong Dasalan o Santong Paspasan 179
Halimbawa ng Crissotan
Ninu ing Mas Masalesa Bie - ing Megaral o ing Ali 184
Halimbawa ng Bukanegan
Maestra a Mangged Diay Japan 188
Mungkahing Pagsasanay 191

YUNIT 8: Pamamahayag 193

Tungkulin at Saklaw ng Pamamahayag 193
Tungkulin ng Pahayagan 193
Bahagi ng Pahayagan 193
Pagsulat ng Balita 194
Pagsulat ng Editoryal 195
Pagsulat ng Tanging Lathalain 196
Pagsulat ng Balitang Pampalakasan 198
Pagsulat ng Pakikipanayam 199

Mga Dagdag na Pahina 201
Bahagi ng Ortograpiyang Pambansa ng KWF 201
Karaniwang Tula 213
Malayang Taludturan 214

Mga Sanggunian 217

jmlibrary